

РЕШЕНИЕ

19.11.2021

Әгерже шәһәре

КАРАР

№ 1д-3

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру турында

Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы законнары, Татарстан Республикасы «Әгерже муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының «Типик нигезләмәләр юнәлешләре турында» 2021 елның 28 октябрэндәге 04-51/7517 номерлы хатын, Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгының муниципаль актлар проектлары буенча килештерү һәм искәртмәләр һәм тәкъдимнәр булмау хакында 2021 елның 21 октябрэндәге 04-51/7348 номерлы бәяләмәсен, Татарстан Республикасы прокуратурасының муниципаль актлар проектлары буенча килештерү һәм искәртмәләр һәм тәкъдимнәр булмау хакында 2021 елның 22 сентябрэндәге 7-10-4885-21 номерлы бәяләмәсен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Кушымта итеп бирелгәннәрне расларга:

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында нигезләмә;

муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге;

муниципаль торак контроленң төп күрсәткечләре һәм аның максатчан күрсәткечләре, муниципаль торак контроле өчен индикатив күрсәткечләр.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы (<https://agryz.tatarstan.ru>) составында Әгерже муниципаль

районының рәсми сайтына урнаштырырга.

3. Әлеге карар 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты жетәкчесе А.Э. Акбашевка йөкләргә.

Совет рәисе,
Муниципаль район Башлыгы

А.Р. Вәлиев

Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районы
Советының
19.11.2021 № 12-3
карары белән расланган

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә муниципаль
торак контроле турында
НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - муниципаль торак контроле) билгели.

1.2. Муниципаль торак контроле предметы булып торак законнарында, энергияне сак тоту турындагы һәм муниципаль торак фондына карата энергетика нәтижелеләген арттыру хакындагы законнарда билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар һәм гражданныр (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) тарафыннан үтәү тора:

1) муниципаль торак фондыннан файдалануга һәм аны саклауга карата таләпләр, шул исәптән торак урыннарына карата таләпләр, алардан файдалану һәм аларны карап тоту, күпфатирлы йортлардагы урыннар милекчеләренә гомуми мөлкәтнең файдалану һәм карап тоту, торак урынны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинага күчәрүне гамәлгә ашыру тәртибе, күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яисә) яңадан урнаштыру тәртибен;

2) капитал ремонт фондларын формалаштыруга таләпләрне;

3) күпфатирлы йортларда хезмәт күрсәтүче һәм (яисә) гомуми мөлкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы күпфатирлы йортлар белән идарә итүче юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны төзүгә һәм аларның эшчәнлегенә карата таләпләрне;

4) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә таләпләрне;

5) хезмәт күрсәтүләр күрсәтелгән һәм идарә итү, тоту һәм ремонт эшләре башкарылган очракта торак урынны карап тоткан өчен түләүнең күләмен тиешле булмаган сыйфатлы һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артып киткән күпфатирлы йортта үзгәртү кагыйдәләрен;

6) күпфатирлы йортта гомуми мөлкәтне тоту кагыйдәләре һәм торак урынны карап тоткан өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләрен;

7) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне, туктатып торуну һәм чикләүне;

8) күпфатирлы йортлар һәм торак йортлар биналарын энергетика нәтижелеләге һәм жиһазлау таләпләре энергетика ресурсларын файдалану приборлары белән тәмин итүне;

9) ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан системада мәгълүмат урнаштыру тәртибенә карата таләпләр;

10) күпфатирлы йортлардагы урыннардан инвалидларның файдалана алуын тәэмин итүгә таләпләр;

11) социаль файдаланудагы наем йортларында торак урыннар бирүгә таләпләрне.

1.3. Муниципаль торак контроле Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Контроль орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Башкарма комитетның муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлары - төзелеш, торак-коммуналь хужалык, архитектура һәм шәһәр төзелеше бүлегенең (алга таба шулай ук - инспектор) баш белгечләре.

Контроль органның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә муниципаль торак контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - Федераль закон) нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм җаваплы булалар

№ 248-ФЗ) һәм башка федераль законнар белән.

Контроль органы вазыйфай затлары, вәкаләтле затлар контроль чараны уздыру турында карар кабул итүгә контроль орган җитәкчесе, урынбасары (контроль органның вәкаләтле вазыйфай затлары) керә.

1.5. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга, профилактик чараларны, контроль чараларны оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата Россия Федерациясе Торак кодексының, 248-ФЗ номерлы Федераль законның, Федераль законның нигезләмәләре кулланыла.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы.

1.6. Муниципаль торак контроле объектлары булып тора:

1) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр үтәлергә тиешле контрольдә тотучы затларга, шул исәптән эшчәнлекне, гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата белдерелә торган эшчәнлек, гамәлләр (гамәл кылмау);

2) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган контрольдә тотучы затларның, шул исәптән продукциянең (товарларның), эш һәм хезмәт күрсәтүләрнең эшчәнлек нәтижәләре;

3) муниципаль торак фондының торак урыннары, муниципаль торак фондының торак урыннары булган күпфатирлы йортлардагы гомуми мөлкәт һәм әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 11 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар.

1.7. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне төзү юлы белән гамәлгә ашырыла:

контроль чараларның бердәм реестры;
судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасы);
ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары.

1.8. Гражданныр файдалана торган торак урыннарға карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда планлы контроль чаралар үткәрелми.

II. Зыян китерү куркынычы категориясе

2.1. Муниципаль торак контроле профилактик чаралар һәм контроль чаралар сайлауны билгеләүче зыян (зыян) китерү рисклары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны тоту (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә (зыянны) мониторинглау (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә кертелгә мөмкин (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясе):

- югары куркыныч;
- уртача куркыныч;
- чамалы куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары әлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын хәвеф-хәтәр категориясенә берсенә кертү аның характеристикаларын расланган хәвеф-хәтәр критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторы үзә мәжбүри таләпләргә бозу булып тормаган контроль объектын параметрларынан туры килү яисә читләшү булып тора, ләкин югары дәрәжәдә ихтималлык белән законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы барлыгын күрсәтә.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторлары исемлегә Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объектын билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән очракта, ул түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектын хәвеф-хәтәр категориясе критерийларына туры килүе турында белешмәләр керткән көннән алып биш эш көне эчендә йә хәвеф-хәтәр критерийларын үзгәртү турында карар контроль объектын хәвеф-хәтәр категориясенә үзгәртү турында карар кабул итә.

III. Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләрә

Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда, контроль орган түбәндәге профилактик чаралар төрләрә үткәрә:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүне игълан итү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы һәм башка кызыксынучы затларга хәбәр итү

3.1.1. Контроль орган «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтта (алга таба - рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша (алар булган очракта) һәм түбәндәге белешмәләренә башка рәвешләрендә урнаштыру юлы белән зарури таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы һәм башка кызыксынучы затларга мәгълүмат бирә:

- 1) муниципаль контрольне гамэлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукий актлар текстлары;
- 2) муниципаль контрольне гамэлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукий актларга кертелгән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү сроклары һәм тәртибе турында белешмәләр;
- 3) структур берәмлекләренә күрсәтеп, норматив хокукий актлар исемлегә мәжбүри таләпләрә булган, аларны бәяләү контроль предметы булып торган әлегә актлар, шулай ук мәжбүри таләпләрне бозганда кулланыла торган жаваплылык чаралары турында гамәлдәге редакциядәге текстлар белән мәгълүмат;
- 4) аларны үз-үзен тикшерү очен куллануны рөхсәт итә торган форматта расланган тикшерү кәгазьләре;
- 5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча житәкчелек;
- 6) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә, контроль объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү тәртибе;
- 7) хәвеф-хәтәр категориясен күрсәтеп, контроль чараларның еллык планын формалаштыру кысаларында исәпкә алына торган контроль объектлары исемлегә;
- 8) планлаштырылган контроль органы программа профилактикасы чараларын һәм планын профилактикалау (уздырганда мондый чаралар);
- 9) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган заттан соратып алына торган белешмәләренә тулы исемлегә;
- 10) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуллары турында белешмәләр;

11) контрольдә тотыла торган затларның намуслылыгын стимуллаштыру чараларын куллану турында белешмэләр;

12) контроль орган карарларына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмэләр;

13) контроль органның хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре булган докладлар;

14) муниципаль контроль турында докладлар;

15) үз-үзеңә тикшерү ысуллары һәм процедурасы (ул булганда) турында мәгълүмат, шул исәптән мәжбүри таләпләрне үтәү декларациясен эзерләү һәм үз-үзеңә тикшерүне үткәрү буенча методик тәкъдимнәр һәм контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан тапшырылган мәжбүри таләпләрне үтәү декларацияләре турында мәгълүмат;

16) Россия Федерациясенәң норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда һәм (яисә) зыян китерү куркынычын профилактикалау программаларында каралган башка белешмэләр.

3.2. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү Контроль орган тарафыннан елга 1 тапкыр уздырыла һәм түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

1) контроль орган һәм аның вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри таләпләрне, муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарын куллануга бертөрле алымнарны тәмин итү;

2) күрсәтелгән хокук бозулар барлыкка килүгә китерә торган мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;

3) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү очракларын анализлау, зыян (зыян) китерү куркынычы чыганакларын һәм факторларын ачыклау;

4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр эзерләү;

5) дәүләт контроле (күзәтчелек), муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәр эзерләү.

3.2.2. Әгерже муниципаль районында торак контролен гамәлгә ашыруның хокук куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турындагы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән тикшереп торучу органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.2.3. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча, Контроль орган хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган доклад эзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы турында доклад Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтөрөндә (<https://agryz.tatarstan.ru>) Әгерже муниципаль районы рәсми сайтында, хисап елыннан соң килүче елның 1 мартыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.3.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне (алга таба - кисәтү) игълан итә, әгәр мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләне торган таләпләре яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр булса һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китергән йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырган, һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрергә такъдим итә.

3.3.2. Хурлау Россия Икътисади үсеш министрлығының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә төзелә.

3.3.3. Контрольләне торган зат кисәтү алынган көннән алып ун эш көне эчендә контроль органга кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы.

3.3.4. Каршылыкта булырга тиеш:

- 1) каршы килү жибәрелә торган контроль орган исеме;
- 2) юридик затның исеме, шәхси эшкуар яисә граждан фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы - булган очракта), шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) һәм контрольдә тотыла торган затка жавап жибәрелергә тиешле почта адресы;
- 3) салым түләүченең идентификация номеры - юридик зат, индивидуаль эшкуар,
- 4) паспортының яисә гражданның шәхесен таныклаучы башка документының сериясен һәм номерын;
- 5) кисәтү датасы һәм номеры;
- 6) игълан ителгән кисәтүләр нигезендә контрольдә тотылмый торган зат нигезендә дәлилләр;
- 7) контрольдә тотыла торган зат кисәтү алу датасын;
- 8) шәхси имза һәм дата.

3.3.5. Мөрәжәгать итүче органнарда мөрәжәгатьләр контроль астындагы зат тарафыннан кәгазь рәвештә почта жибәрелешендә йә 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда гади электрон имза яисә көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә Контроль органның электрон почтасы адресын кисәтүдә күрсәтелгән йә кисәтүдә күрсәтелгән башка ысуллар белән жибәрелә».

3.3.6. Кирәк була калса, контрольдә тотылучы зат тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен каршы алырга куша.

3.3.7. Контроль орган аны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата ризасызлык белдерә.

3.3.8. Жавап бирү нәтижәләре буенча Контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) игълан ителгән кисәтүне гамәлдән чыгару рәвешендәге ризасызлыкны канәгатьләндерә;

2) баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, каршы килүне канәгатьләндрүдән баш тарта.

3.3.9. Контроль орган кисәтүгә карата ризасызлык белдерелгән көннән соң биш эш көннәннән дә соңга калмыйча каршы килү нәтижәләре турында контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

3.3.10. Каршы килүнең кабат юнәлеше шул ук нигезләрдә рөхсәт ителми.

3.3.11. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар уздыру өчен тиешле күрсәткечләрдән файдалана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольләнгүче затларны һәм аларның вәкилләрен консультацияләү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар уздыру тәртибе;
- 2) контроль чаралар уздыру ешлыгы;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль орган карарларына шикәят белдерү тәртибендә.

3.4.2. Инспекторлар контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә йә профилактик чара, контроль чара үткәру барышында телдән аңлатмалар рәвешендә;

2) контрольдә тотыла торган затларның һәм аларның вәкилләренә контроль органы вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәжәгатьләр (10 нан артык бер типтагы мөрәжәгатьләр) буенча язмача аңлатма бирүнең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Һәр мөрәжәгать итүчене шәхсән кабул итүдә инспекторлар 10 минуттан артмый.

Телефоннан сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольдә торучы затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп тору органының вазыйфаи заты түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

а) контрольдә тотыла торган зат консультацияләү мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма гариза биргән;

б) куелган сорауларга җавап бирергә киңәш биргән вакытта мөмкин түгел;

в) куелган сорауларга җавап өстәмә белешмәләр соратып алуны таләп итә.

3.4.6. Контрольләнгән торган зат «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында гарызнамәне жиберергә кокуклы.

3.4.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында инспектор тарафыннан йә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

3.5.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотучы затлар, мондый эшчәнлек башланган вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлекнең башлануы турында белешмәләр булганда);

2) югары хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектлары контроль объектның күрсәтелгән категориягә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.5.3. Профилактик визитлар контрольдә тотылган затлар белән килештереп уздырыла.

3.5.4. Контроль орган контрольдә тотыла торган затка профилактик визит уздыру турында, аны үткәру датасына кадәр биш эш көннән дә соңга калмыйча, хәбәр жиберә.

Контроль астындагы зат кисәтү визитын (мәжбүри профилактик визитны да кертеп) уздырудан баш тартырга хокуклы, бу хакта контроль орган үткәру датасына кадәр өч эш көннән дә соңга калмыйча хәбәр итте.

3.5.5. Мәжбүри профилактик визитны уздыру турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә төзелә һәм түбәндәге белешмәләренә үз эченә ала:

- 1) хәбәрнамә төзү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) контроль орган исеме;
- 3) контрольдә тотыла торган затның тулы исеме;
- 4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);
- 5) мәжбүри профилактик визит датасы, вакыты һәм урыны;
- 6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

2.5.6. Мәжбүри профилактик визитны уздыру турында хәбәрнамә контроль астындагы зат адресына язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жиберелә.

2.5.7. Мәжбүри профилактик визитны уздыру срогы контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бер эш көннән артмаска тиеш.

2.5.8. Профилактик визит йомгаклары буенча инспектор профилактик визит үткәру турында акт төзи.

2.5.9. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларны исәпкә ала.

IV. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбэндәге планлаштырылган һәм планнан тыш контроль чараларны үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлек түбәндәгеләр була:

инспектор һәм аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры хезмәттәшлек);

документлар, башка материаллар сорату;

контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспектор булу (һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында инспектор булу очрақларыннан тыш).

4.1.3. Контроль чаралар контрольдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек иткәндә гамәлгә ашырыла, түбәндәге нигезләрдә тикшереп торы органы тарафыннан үткәрелә:

1) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру срокларын билгеләү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогыuzu - Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда.

Контроль чаралар, тикшереп торы органының вәкаләтле вазыйфаи затлары биремнәре нигезендә, контроль органның эш планнарындагы, шул исәптән Федераль законда билгеләнгән очрақлардагы биремнәрне дә кертеп, инспекторлар тарафыннан башкарыла.

4.1.4. Контрольгә алынучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган планлы һәм планнан тыш контроль чаралар инспектор һәм контроль чараны уздыруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләрне башкару юлы белән уздырыла:

карау;

сораптыру;

язма аңлатмалар алу;

документларны теркәү;

экспертиза.

4.1.5. Контроль зат белән, шулай ук документар тикшерүне күздә тоткан контроль чараны үткәрү өчен контроль органның вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

- 1) карар кабул итү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) кем тарафыннан карар кабул ителгән;
- 3) контроль чараны уздыру нигезләре;
- 4) контроль төре;
- 5) контроль чара үткәргә вәкаләтле (вәкаләтле) белгечләренң, экспертларның яисә мондый чараны үткәргә жәлеп ителә торган эксперт оешмасының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (булган очракта), инспектор (инспекторлар, шул исәптән инспекторлар) вазыйфасы;
- 6) контроль чарасы үткәрелә торган контроль объекты;
- 7) контрольдә тотылган зат тарафыннан эшчәнлекне гамәлгә ашыру урыны адресы яисә контрольдә тоту үткәрелә торган башка объектларның урнашу адресы рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;
- 8) контроль чара үткәрелә торган контроль объект таләпләренә туры килү өчен җаваплы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта) яисә оешманың исеме, оешманың адресы (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;
- 9) контроль чараның төре;
- 10) контроль чара кысаларында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлегә;
- 11) контроль чара предметы;
- 12) әгәр аларны куллану мәжбүри булса, тикшерү кәгазьләре;
- 13) контроль чараны уздыру датасы, шул исәптән контрольдә тотылучы зат белән турыдан-туры хезмәттәшлек вакыты (контрольдә тотылучы зат белән турыдан-туры хезмәттәшлек срогы өлешендә рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин);
- 14) граждан, оешма тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү өчен кирәкле документлар исемлегә (контроль чара кысаларында мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында контроль зат тарафыннан документлар бирү каралган очракта);
- 15) әгәр дә бу контроль рәвешә турындагы нигезләмәдә каралган булса, башка белешмәләр.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне үткәргә, күчмә тикшерүгә карата әлегә Положение пунктының беренче абзацында каралган әлегә контроль чараны уздыру турында карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында контроль орган карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда Контроль орган контроль чаралар үткәргә жәлеп итә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестованный эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәргә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контрольлә зат белән үзара хезмәттәшлек итүне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, инспектор Россия Икътисади үсеш

министрлығының 31.03.2021 № 151 боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

«Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында».

Мондый чараны уздыру нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамланганчыга кадәр, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Контроль чараны үткәргәндә тугырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелергә тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерүнең Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән башка тәртибе ачыкланмаган очракта, тикшерү чарасын уздыру урыны буенча тикшерү үткәрелә.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, закон белән саклана торган серне тәшкит итүче мәгълүматны үз эченә алган контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясә законнарында каралган таләпләрне үтәгән килеш рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотылучы зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәерергә хокуклы.

4.2. Контроль орган тарафыннан контроль чаралар нәтижеләре буенча күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль орган контрольдә тотыла торган зат тарафыннан Россия Федерациясә законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта:

1) контроль чара актын рәсмиләштергәннән соң, контрольдә торучы затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба - күрсәтмә) бирергә, әмма кимендә алты ай (документлар тикшерүен уздырганда күрсәтмә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча) һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын, шулай ук федераль законда контроль рәвешә каралган башка чараларны үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, биналарны, жайланмаларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнырга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү һәм аны булдырмау ысуллары турында судка мөрәжәгать итүгә кадәр Россия Федерациясә законнарында каралган чараларны

кичекмәстән кабул итәргә, әгәр тикшерү чарасын үткәргәндә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы гражданның, оешмаларның эшчәнлегенә, алар тарафыннан житештерелә торган һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнең турыдан-туры куркынычы яки мондый зыян (зыян) китергән дип билгеләнә;

3) контроль чара барышында жинаять яисә административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дөүләт органына жиберергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, чаралар үтәүне тәмин итү чараларын күрү;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Контрольләнгән торган зат күрсәтмәне үтәү срогы узганчы, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр кушып, күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны контрольдә торучы зат тарафыннан үтәү срогы узганнан соң йә контроль астындагы зат күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне тапшырганчы йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглаунуң) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алынган очракта, күрсәтелгән документлар һәм мәгълүматлар нигезендә карар үтәлешен бәяли.

4.2.4. Контроль орган күрсәтмәне контрольдә тоткан очракта, контроль орган күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбарнамә жиберә.

4.2.5. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контроль астындагы зат тарафыннан тәкъдим ителмәгән яисә алар нигезендә йә мәжбүри таләпләрнең (иминлек мониторингының) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә алынган булса, карар үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, Контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визитын яисә документар тикшерүне уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.5 пунктында каралган контроль чараны үткәрү йомгаклары буенча Контроль орган карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасында каралган карарны кабат контрольдә торучы затка тапшыра, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтә.

Күрсәтмәне үтәмәгәндә, Контроль орган аның үтәлешен, күрсәтмәне мәжбүри үтәү таләбе белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, тәмин итү чараларын күрә.

Контроль орган карарының үтөлеше турында мәғлүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә.

4.3. Планлы контроль чаралар

4.3.1. Планлы контроль чаралар Контроль орган (алга таба - еллык чаралар планы) төзи торган һәм прокуратура органнары белән килештерелгә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планы нигезендә уздырыла.

4.3.2. Билгеле бер хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру төрләре, ешлыгы зыян (зыян) китерү куркынычына туры килә.

4.3.3. Контроль орган планлы контроль чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә:

инспекция визиты;
документар тикшерү;
күчмә тикшерү.

Югары хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата инспекция визиты уздырыла.

Урта хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

Урта хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата документлар буенча тикшерү уздырыла.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы контроль чаралар түбәндәге вакыт белән уздырыла:

югары хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 2 елга бер тапкыр;
урта хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 3 елга бер тапкыр;
уртача хәвеф-хәтәр категориясе өчен - 5 елга бер тапкыр;

Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектына карата план буенча чаралар үткәрелми.

4.3.5. Гражданнар файдалана торган торак урыннарга карата муниципаль торак контролендә гамәлгә ашырганда планлы контроль чаралар үткәрелми.

4.4. Планнан тыш контроль чаралар

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документлар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визитлары, мәжбүри таләпләрнең үтөлешен күзәтүләр, күчмә тикшерү рәвешендә уздырыла.

4.4.2. Планнан тыш контроль чараны үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез, планнан тыш контроль чараларыннан тыш, түбәндәге нигезләрдә уздырыла:

1) контроль органның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яки мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яки контроль

объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау турында белешмэләре булу;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру срокларын билгеләү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнарның үтәлешен күзәтү кысаларында контроль чара уздыру, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану (әлеге Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда);

6) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйганың контрольлек рәвеше турындагы федераль законда тикшерү чараларының тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе ачыкланган булса, һөжүм итү.

4.4.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә торган очрақта, күрсәтелгән чара мондый килештерүдән соң уздырыла.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документлар буенча тикшерү дигәндә контроль орган урнашкан урын буенча уздырыла торган контроль чара аңлашыла, аның предметы булып аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы, шулай ук аларның эшчәнлеген гәмәлгә ашырганда кулланыла торган һәм контроль органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәүгә бәйлә документлардагы белешмәләр тора.

4.5.2. Контроль органы карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәслеге нигезле шик тудырса йә әлеге белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, Контроль орган контроль торучы зат адресына документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотыла торган зат контроль органга күрсәтелгән документларны таләп итеп жибәрергә тиеш.

4.5.3. Документлар буенча тикшерү үткәрү срогы ун эш көненнән артмый.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар тикшерү барышында күрсәтелгән документларны Контроль органына тапшырганчы карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) контрольдә тотыла торган затка контроль органы мәгълүматын жибәргән вакыттан алып:

контрольдә тотыла торган документлардагы хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында;
тапшырылган документлардагы белешмэләрнең, контроль органдагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмэләрнең туры килмәве турында һәм кирәкле аңлатмаларны күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органга тапшырганчы язма рәвештә тапшырырга.

4.5.4 Документлар буенча тикшерү барышында кылына торган контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) документларны теркәү;
- 2) язма аңлатмалар алу;
- 3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чараны үткөрү барышында инспектор контрольдә тотыла торган затка кирәкле һәм (яисә) бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган документларны һәм (яисә) аларның күчermэләрeн, шул исәптән фотога төшерү материаллары, аудио- һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, мәгълүматлар банклары, шулай ук мәгълүмат чыганакалары бирү турындагы таләпне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольләнә торган зат документларны тапшыру турындагы таләбeндә күрсәтелгән срокта теркәлә торган документларны Контроль органына жибәрә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, контрольдә тотыла торган зат тиешле документларны тапшыра торган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны билгеләнгән срокта бирүнең мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеога язу материалларыннан, мәгълүмат базаларыннан, мәгълүматлар банкларыннан, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә документлар тикшерүен үткөрү вакытына контроль чараларны башкару өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары булган логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотыла торган заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан сорала.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфай затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә торучы граждан, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуы турында тамга ясыйлар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган йөкләмәсе буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан урыны буенча да,

шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да контроль чара уздыру барышында гамәлгә ашырыла.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйлә һәм һәр конкрет очракта контроль орган һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижеләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү документлар тикшерүен үткөрү тәмамланган көндә Контроль орган урнашкан урын буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контроль органы тарафыннан контрольдә тотыла торган затка документлар тикшерүе тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документлар тикшерү прокуратура органнары белән килештерелмичә уздырыла.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре яисә контроль объектлары) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Күчмә тикшерү дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша уздырыла.

4.6.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта уздырыла:

1) Контроль органы карамагындагы яисә ул соратып ала торган документлардагы һәм контрольдә тотыла торган затның аңлатмаларындагы белешмәләрнең тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә;

2) контрольдә тотыла торган затның һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектларының элек Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына мәжбүри таләпләргә туры килүен һәм контроль гамәлләрнең башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләрне башкаруын бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән түбәндәге нигезләрдә генә үткәрелә:

1) контроль органның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау турында белешмәләре булу;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чаралар уздыру сроклары килү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына керткән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрактарда);

6) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйганың контрольлек рәвешендә турындагы федераль законда тикшерү чараларының тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнгән булса, барлыкка килүе.

7) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр алганда.

4.6.4. Контроль орган урынга чыгып тикшерүне үткәрү турында контрольдә тотыла торган затка күчмә тикшерүне үткәрү турында карар күчermәсен жиберү юлы белән ул башланганчы егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.6.5. Күчмә тикшерү уздырганда инспектор контрольдә тотыла торган затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәрү турында карар күчermәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларының бердәм реестрында исәпкә алу номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткәрү срогы ун эш көненнән артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатътән артмый.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документларны теркәү;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау контрольдә тотыла торган зат һәм (яисә) аның видеоязманы мәжбүри кулланып вәкиле катнашында инспектор тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Тикшерү нәтижеләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияте булган телдән мәгълүматны, контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүматка ия башка затлардан алу өчен төзелә торган контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтижеләре сорашып белешү беркетмәсендә теркәлә, ул үзе бәян иткән белешмәләрнең дөрөсләгән раслаучы сораштырылуы зат тарафыннан, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында имзалана.

4.6.10. Тикшерү, мәжбүри таләпләрне бозуларны ачыклаган очракта, сораштыру, сорашып белешү мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен рәсмиләштерү өчен, фотосъемканы, аудио- һәм видеоязманы, дәлилләрне теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган һәрберсенен кимендә ике сурәте белән уздырыла.

Фотога төшерү һәм видеога яздыру мәжбүри таләпләрне бозуларның дәлилләрен теркәү өчен дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары

таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Тикшерелә торган зат тарафыннан теркәлә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.6.12 Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор урынга чыгып тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Дистанцион багланышлар чараларыннан, шул исәптән аудио- яки видеоәлемтә аша файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткәрелгән очракта, Нигезләмәнең икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәрү (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча контрольдә тотыла торган зат булмауга бәйле рәвештә йә контроль астындагы зат эшчәнлегенең факттагы булмавына бәйле рәвештә йә күчмә тикшерүне үткәрү мөмкин булмаган башка гамәлләр (гамәл кылмауларга) бәйле очракта, инспектор сәбәпләр күрсәтеп, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмавы турында акт төзи һәм контроль астындагы затка 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чараларын үткәрүнең мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында урынга чыгып тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Индивидуаль эшкуар, контрольдә тотыла торган затлар булган граждан контроль органга түбәндәге очракларда контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген булмау турында мәгълүматны тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтсез булу;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибенә) буенча килү зарурлыгы;
- 3) контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат килгәндә, контроль чаралар үткәрү контроль орган тарафыннан әлеге мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка күчерелә.

4.7. Инспекция визиты

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) йә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затка һәм житештерү объекты миләкчесенә алдан хәбәр итмичә уздырыла.

Контрольле затлар яки аларның вәкилләре инспекторның бинага, корылмаларга, биналарга каршылыксыз керүен тәмин итәргә тиеш.

Эшчэнлекне гамэлгә ашыруның бер урынында йә бер житештерү объектында (территориядә) инспекция визитын үткәрү срогы бер эш көненнән артмый.

4.7.2. инспекция визиты барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;

г) контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) йә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны теркәү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоозлемтә аша уздыру рөхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты прокуратура органнары белән түбәндәге нигезләрдә генә үткәрелә:

1) контроль органның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау турында белешмәләре булу;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чаралар уздыру сроклары килү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда);

6) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйганың контрольлек рәвеше турындагы федераль законда тикшерү чараларының тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе ачыкланган булса, һөжүм итү.

7) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыян (зыян) китерү куркынычы турында белешмәләр алганда.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.7.2 пунктында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8 - 4.6.10 пунктларына ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрне (иминлек мониторингын) үтәүне күзәтү

4.8.1. Контроль орган, мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлыкны мониторинглауны) үтәүне күзәткәндә, контроль органда булган контроль объектлары турында белешмәләренә, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләренә, жыюны, анализлауны үткәрә, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан

күрсәтелә, шулай ук «Интернет» челтәрендәге мәгълүматлар, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләрне, шулай ук автомат режимда эшләүче фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларынан файдаланып алынган белешмәләрне.

4.8.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы барлыкка килү фактлары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу турында, мәжбүри таләпләрне бозуларның эзерләнүе яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр ачыкланса, Контроль органы тарафыннан планнан тыш контроль чараны уздыру турында түбәндәге карарлар кабул ителә:

закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә (зыянны) зыян китерү турындагы яисә закон белән саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычы турындагы белешмәләрнең дәрәслеген раслаганда йә контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегенә параметрларын билгеләгәндә, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы расланган индикаторларга туры килү яисә алардан тайпылу контроль чараны уздыру өчен нигез булып тора, - контроль чараны уздыру турында дәлилләнгән нигез;

закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү турындагы яисә зыян (зыян) китерү куркынычы турындагы белешмәләрнең дәрәслеген раслау булмаганда, шулай ук контроль астындагы затның эшчәнлегенә параметрларын билгеләү мөмкин булмаганда, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә контроль чараны уздыру өчен нигез булып тора торган контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегенә параметрларын билгеләү мөмкинлегенә булмаганда - мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турында кисәтү юнәлеше турында дәлилне нигез;

гражданның шәхесен, оешма вәкиленең вәкаләтләрен раслау мөмкин булмаганда, зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләрнең дәрәслеген раслау ачыкланганда яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү куркынычы булганда - контроль чараны үткәрү өчен нигез булмау турында дәлилләнгән нигез.

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү турында карар.

4) Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлешендә контроль рәвешендә турында федераль законда беркетелгән карар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждан эшчәнлегенә гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан

урыны буенча уздырыла, шул ук вакытта контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затларга бару өчен ачылган) житештерү объектларында тикшерү башкарыла.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектка (бер-берсенә турыдан-туры якын урнашкан берничә объектка) күчмә тикшерү үткәру срогы бер эш көненнән артмый.

4.9.4 Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителми.

V. Судка кадәр шикаять бирү

5.1. Алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольлек итүче затлар Контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның түбәндәге карарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы (алга таба шулай ук - вазыйфаи затлар):

- 1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.2. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан Контроль органына дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталларын кулланып электрон рәвештә тапшырыла.

Шикаять биргәндә граждан гади электрон имза йә көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видеоматериаллар, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документларны үз эченә алган шикаять, дәүләт яисә башка сакланучы сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәгән килеш, кәгазь чыганакта дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә бердәм порталыннан файдаланмыйча, контрольдә торучы зат тарафыннан бирелә.

5.3. Контроль орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган житәкчесе тарафыннан карала.

Контроль орган житәкчесенең гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башлыгы тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контрольдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелә

Контроль орган күрсәтмәсенә шикаять контрольдә торучы зат күрсәтмә алган

вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелә.

5.5. Шикаять бирү срогын житди сәбәп белән уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок контроль органы тарафыннан торгызыла.

5.6. Шикаятьне биргән контрольдә тотыла торган зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рәхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә Контроль органының дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган житәкчесе тарафыннан шикаять теркәлгән көннән алып ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул ителә:

1) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мөгълүмат шикаять биргән контрольдә торучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Жалоба булырга тиеш:

1) карар һәм (яисә) гамәле (гамәл кылмавы) дөгъва белдерелә торган контроль орган исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта) вазыйфаи зат исеме;

2) гражданның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләрне, йә күзәтүче зат булган оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә һәм фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

3) Контроль органның һәм (яисә) аның вазыйфаи затының дөгъвалана торган карары турында белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә тотыла торган затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) контроль орган карары һәм (яисә) вазыйфаи затның гамәле (гамәл кылмавы) нигезендә контрольдә тотыла торган затның нигезләре һәм дәлилләре. Контрольләнгүче зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булган очракта) яисә аларның күчермәләре тапшырыла;

5) шикаять биргән контрольдә торучы затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аңа карата шикаять бирелә.

5.10. Контроль органы вазыйфаи затларының йә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтәлмәләрне, янауларны һәм мөлкәтне шикаятьтә тотарга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дөүләт мөгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контроль астындагы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә

ашырыла.

5.12. Контроль орган, эгэр:

1) шикаять элеге Нигезлэмәнең 5.4 пунктында билгелэнгән шикаять бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаять бирүгә жибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаять бирүгә бирелгән вакытны торгызу турындагы үтенечне канәгатьләндерүдән баш тарттылар;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәлэләр буенча суд карары бар;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаять бирелгән булса;

6) Шикаятьтә Контроль органы вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының, яшәү, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы аңлатмалар, яшәү куркынычы;

7) элек элеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартса һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелмәсә;

8) шикаять тиешле булмаган органга бирелгән;

9) Россия Федерациясе законнары нигезендә контроль орган карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

5.13. Элеге Нигезлэмәнең 5.12 пунктының 3-8 бүлекләрендә күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм Контроль органы карарларына, вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаять белдерү өчен нигез булып тормый.

5.14. Шикаятьне караганда, Контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль эшчәнлеккә судка кадәр шикаять бирүнең өстәмә системасыннан файдалана.

Контроль орган судка кадәр шикаять бирү системасына шикаятьне карау барышы турында белешмэләр тапшыруны тәмин итә.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмэләр һәм документлар булган шикаятьне карау, Россия Федерациясенен закон тарафыннан саклана торган башка сер турындагы законнары таләпләрен үтәгән килеш, контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә системасыннан файдаланмыйча, тикшереп торучу органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5.15. Зарар контроль орган житәкчесе теркәлгәннән соң егерме эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә, түбәндәге гадәттән тыш очракларда озайтыла:

1) вазыйфай затка карата шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүенә шикаять бирелә торган гамәл (гамәл кылмау) үткөрү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле сәбәп (авыру, отпуск, командировка) буенча дөгъвалана торган вазыйфай затның булмавы.

5.17. Контроль орган шикаять биргән контрольдә торучы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар сорарга хокуклы. Контрольләнгән торган зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны сорату жибәрелгәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау срогы темасы өстәмә мәгълүмат бирү турында гарызнамә һәм шикаять предметына караган документлар жибәрелгәннән алып аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, эмма сорау жибәрелгән вакыттан алып биш эш көненә кадәр туктатып торыла.

Контрольдә торучы заттан өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документларны алу шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз карашы белән шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим итәргә хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм нигезлелеген исбатлау һәм (яисә) кылынган гамәлне (гамәл кылмауны) исбатлау бурычы контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау нәтижеләре буенча контроль орган житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатләнмичә калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) Контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер гамәлләрне башкару турында, карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карарны нигезли торган контроль орган карары аны үтәү срогы һәм тәртибе дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яисә) региональ порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче бөлешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау йомгаклары буенча контроль орган карары контроль астындагы затка кәгазь чыганакта жибәрелә.

Россия Федерациясе законнары таләпләре үтәлгән килеш дәүләт яисә башка сакланылучы сер турында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көне эчендә.

Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында нигезләмәгә 1 нче кушымта

Контроль объектларын муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында куркыныч категориясенә кертү критерийлары

1. Контроль объектларын билгеләнгән куркыныч категориясенә кертү куркыныч күрсәткеченең нинди булуына карап гамәлгә ашырыла:
куркыныч күрсәткече мәгънәсендә 6 контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;
куркыныч күрсәткече 4 тән 6 кешегә кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенә карата;
куркыныч күрсәткече 2 дән 3 кешегә кадәр булганда – чамалы куркыныч категориясенә карата;
куркыныч күрсәткеченең 0 дән 1 кешегә кадәр күрсәткече түбән куркыныч категориясенә килгәндә.

2.

Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3$, кайда:

К – куркыныч күрсәткече;

V₁ - контрольлек объекттын билгеле бер риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән (алга таба - эшчәнлекне риск категориясенә кертү турында карар), административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозу кылган өчен административ жәза билгеләү турында карарлар (алга таба-куркынычлылык категориясенә кертү турында карар), контрольлек итүче затка (аның вазыйфай затларына) административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча;

V₂ - контроль объекттын хәвәф-хәтәр категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел өчен законлы көченә кәргән кешеләр саны, контроль органы тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турындагы беркетмәләр буенча чыгарылган Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозулар кылган өчен контрольдә тотыла торган затка (аның вазыйфай затларына) административ жәза билгеләү турында карарлар.

V₃ - Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозуны кылган өчен контроль орган тарафыннан төзелгән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозуны кылган өчен куркыныч категориясенә, административ жәза билгеләү турында карарлар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел эчендә законлы көченә кәргән кешеләр саны.

Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районы
Советының
№ _____
карары белән расланган

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге

1. Гражданин яисә күпфатирлы йортта биналарның милекчеләре булган оешмага күпфатирлы йорттагы биналардан файдаланучылар булган гражданнарга, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, контрольдә тотылучы затның эшчәнлегендә түбәндәге мәжбүри таләпләрдән бер генә булса да тайпылу турында массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат керү:

а) торак урынны торак булмаган бинага һәм күпфатирлы йортта торак булмаган бинага күчәрүне гамәлгә ашыру тәртибендә;

б) күпфатирлы йортта биналарны үзгәртеп кору һәм (яисә) яңадан урнаштыру тәртибен;

в) күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммунал хезмәтләр күрсәтүгә;

г) күпфатирлы йортлардагы бүлмәләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итүгә;

д) күпфатирлы йортлар белән идарә итүче юридик затлар эшчәнлегенә авария-диспетчерлык хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыру өлешендә;

е) йорт эчендәге һәм квартал эчендәге газ жиһазларын файдаланганда һәм карап тотканда куркынычсызлыкны тәэмин итүгә.

Әлеге индикаторның булуы закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә

турыдан-туры зыян (зыян) китерелү куркынычы турында сөйли һәм 2020 елның 31 июлендәге Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль чара үткөрү өчен нигез булып тора.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 248-ФЗ номерлы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы карары.

2. Әлеге типовой индикаторларның 1 пунктында күрсәтелгән мөрәжәгатьләрдән һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль чарасын үткөрү өчен нигез булган мөрәжәгатьләрдән тыш, Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында массакүләм мәгълүмат чараларынан гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешманың, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданның, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан мәгълүматның, массакүләм мәгълүмат чараларынан файдаланучы гражданның Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында мәгълүмат чараларынан алынуы.

3. Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган граждандан, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларынан Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында мәгълүмат алган граждандан яисә оешмалардан кERGән алдагы календарь елның шул чоры белән чагыштырганда вакыт берәмлеге өчен (ай, алты ай, унике ай) мөрәжәгатьләр санының ике мәртәбә һәм аннан да күбрәк үсеше.

4. Гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннарның милекчеләре булып торучы оешмадан алынган белешмәләрнең (мәгълүматның) туры килмәве турында, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы граждан тарафыннан алынган белешмәләрнең, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан мәгълүматның, массакүләм мәгълүмат чараларынан һәм мәгълүматның торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында контрольдә торучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүматының туры килмәве өч ай эчендә ачыклануы.

Муниципаль торак контроленең төп күрсәткечләре һәм аның максатчан күрсәткечләре, муниципаль торак контроле өчен индикатив күрсәткечләр

Күрсәткеч номеры	Күрсәткеч атамасы	Исәпләү формуласы	Комментарийлар (мәгънәләренә интерпретацияләү)	Күрсәткечнең база әһәмияте	Күрсәткечнең халык ара чагыштыруы	Күрсәткечләрнең максатчан күрсәткечләре			Күрсәткечләр күрсәткечләрен билгеләү өчен мәгълүматлар чыганаclarы	Стратегик планлаштыру документлары турында белешмәләр, үз эченә алган күрсәткеч (булганда)
						Алдагы ел	Агымдагы ел	Киләсе ел		
ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР										
1	Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыянны минималләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткечләр, зыян китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе									
1.1.	Күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм оешмаларның мәжбүри таләпләрен бозулары нәтижәсендә гражданнарга, оешмаларга һәм дәүләткә китерелгән матди зыян тулаем региональ продукт	Сп*100/ ВРП	Сп- күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри таләпләрен бозулары нәтижәсендә гражданнарга, оешмаларга һәм дәүләткә законсыз исәпләнгән түләүләр суммалары, млн. сум; Тулаем төбәк продукты - расланган тулай төбәк продукты, млн. сум						Контроль органның статистик күрсәткечләре: күрсәтмәләр журналы, тикшерүләр реестры статистик мәгълүматлар	

	процентларында		Исәпкә күрсәткечнең 1 йөздән дә ким булмаган күрсәткече (өтердән сон ике билге) алына,							
			күрсәткечләр төгәллөгә 1 йөзеннән кимрәк нульгә тигезләнә.							
1.2.	Ачыкланган хокук бозуларның гомуми саныннан гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә зыян китерүгә китергән мәжбүри таләпләрне бозуларның ачыкланган очраклары өлеше	Кспв*100% / Ксн	Кспв - законлы көченә кәргән суд карарлары белән расланган гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә зыян салуга китергән мәжбүри таләпләрне бозуның ачыкланган очраклары саны; К сн- тикшерүләр нәтижеләре буенча ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларының гомуми саны						Контроль органның статистик мәгълүматлары; РФ ГАС "Правосудие".	
ИНДИКАТИВ КҮРСӘТКЕЧЛӘР										
2	Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аны анализлау, гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау өчен кулланыла торган күрсәткечләр һәм алар барлыкка килү куркынычын (зыянны) бетерү дәрәжәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне характерлый торган сәбәпләрне ачыклау, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсен билгеләү өчен кулланыла торган күрсәткечләр									
2.1. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә контроль чаралар										
2.1.1.	Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми санына карата билгеләнгән вакытта үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль чараларның өлеше	Пву*100% / Пок	Пву – билгеләнгән срокларда үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль чаралар саны Пок – муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чараларның гомуми саны						Контроль органның статистик мәгълүматлары	

	Муниципаль торак контролен гамэлгэ ашыру барышында муниципаль торак контроле органы биргэн күрсэтмэлэрнең гомуми санына карата суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсэтмэлэрнең өлеше	ПРН*1 00% / ПРО	ПРН- суд тәртибендә законсыз дип табылган күрсэтмэләр саны; Про- муниципаль торак контроле барышында бирелгән күрсэтмэлэрнең гомуми саны							Контроль органның статистик мәғлүматлары	
2.1.2.	Нәтижеләре дөрөс түгел дип танылган муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чаралар өлеше	Ппн*1 00% / Пок	Ппн – нәтижеләр дөрөс түгел дип табылган контроль чараларның саны; Пок - Муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән тикшерү чараларының гомуми саны							Контроль органның статистик мәғлүматлары	
2.1.3.	Мондый контроль чараларны гамэлгэ ашыручы муниципаль торак контроле органы вазыйфай затларына ачыклану нәтижеләре буенча үткәрелгән контроль чараларның гомуми саныннан дисциплинар, административ жэза чаралары кулланылган Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозып муниципаль торак контроле органы уздырган контроль чараларының өлеше	Псн*1 00% / Пок	Псн – муниципаль торак контроле кысаларында уздырылган контроль чаралар саны, аларны үткәру тәртибе турында РФ законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларны гамэлгэ ашырган муниципаль торак контроле органы вазыйфай затларына ачыклану нәтижеләре буенча дисциплинар, административ жэза чаралары кулланылган Пок- муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чараларның гомуми саны							Контроль органның статистик мәғлүматлары	
2.1.4.	2.2. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешсезлекне тикшерү буенча чаралар										
2.2.1.	Контроль чараларның гомуми саны	инспекциянең статистик	Муниципаль торак контроле органның статистик мәғлүматлары							Контроль органның статистик мәғлүматлары	

		мэгълү матлар ы								
	Суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләр өлсәшә муниципаль төрәк контроле органы	ПРМБ Вн*10 0% / ПРМБ Во	ПРМБВн – контроль чаралар нәтижәләре буенча муниципаль торак контроле органы арафыннан суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләр саны						Контроль органның статистик мәгълүматлары	
2.2.2.	арафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми санына карата контроль чаралар нәтижәләре буенча		ПРМБВо - контроль чаралар нәтижәләре буенча бирелгән күрсәтмәләр саны							